

Sygn. akt I C 1681/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Piotr Szymankiewicz

Protokolant: st. sekr. sądowy Renata Skórska

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2013 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...) SA w W.**

przeciwko **P. N.**

o zapłatę

na skutek zarzutów wniesionych przez pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie I Nc 52/12

I. Uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i oddala powództwo.

II. Nakazuje pobrać od powoda Banku (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu kwotę 6.117 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 29 czerwca 2012 r. powód Bank (...) S.A. w W. domagał się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwany P. N. winien zapłacić powodowi w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu kwotę 163.109,99 zł wraz z odsetkami w wysokości 1,5 – krotności odsetek ustawowych liczonymi od dnia wniesienia pozwu i kosztami postępowania nakazowego.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w dniu 6 grudnia 1999 r. powód zawarł z pozwanym umowę rachunku (...). W związku z niewywiązywaniem się przez pozwanego z warunków umowy powód w dniu 28 maja 2012 r. wezwał go do dobrowolnej zapłaty należności. Wezwanie powoda pozostało bez odpowiedzi, a pozwany do dnia wniesienia pozwu nie uregulował słusznego roszczenia powoda.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 lipca 2012 r. (karta 16 akt) Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie I Nc 52/12 nakazał pozwanemu P. N., aby zapłacił powodowi Bankowi (...) S.A. w W. kwotę 163.109,99 zł z odsetkami dochodzonymi pozwem i kosztami postępowania nakazowego w kwocie 2.090 zł.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty złożonym w dniu 19 września 2012 r. (karta 24 akt) i przywróceniu pozwanemu terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty postanowieniem z 22 listopada 2012 r. (karta 73 akt) pozwany P. N. domagał się uchylecia nakazu zapłaty podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia. W uzasadnieniu złożonych zarzutów pozwany wywodził, że wierzytelność dochodzona przez powoda w ramach niniejszego procesu powstała w latach 90 – tych ubiegłego wieku, a w związku z tym roszczenie uległo już trzyletniemu przedawnieniu.

W piśmie procesowym z 17 stycznia 2012 r. (karta 86) stanowiącym odpowiedź na zarzuty wniesione przez pozwanego powód domagał się oddalenia powództwa w całości wywodząc, że pozew winien być odrzucony, jako wniesiony z uchybieniem terminu. Jednocześnie powód nie odniósł się w żaden sposób do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 grudnia 1999 r. pozwany P. N. zawarł z powodem Bankiem (...) S.A. I Oddział w K. umowę rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego w złotych o nazwie (...).

Dowód umowa rachunku k. 4.

W dniu 24 kwietnia 2002 r. strony zawarły ugodę, na mocy której pozwany P. N. uznał swój dług wobec powodowego Banku wynikający z umowy rachunku (...) oraz umowy pożyczki w (...) udzielonej na podstawie umowy zawartej w dniu 21 marca 2000 r. wynoszący na dzień 1 kwietnia 2002 r. kwotę 106.145,64 zł i zobowiązał się dokonać spłaty zadłużenia w ratach miesięcznych po co najmniej 2.000 zł począwszy od kwietnia 2002 r. Równocześnie strony postanowiły, że postanowienia umowy rachunku (...) pozostaną w mocy, o ile nie są sprzeczne z postanowieniami ugody.

Dowód: ugoda k. 96 – 99.

Po zawarciu ugody powód dokonywał początkowo niesystematycznych spłat zadłużenia jednorazowymi wpłatami w kwotach od 800 zł do 18.000 zł, z przerwami w okresie od sierpnia 2002 r. do września 2003 r. i od grudnia 2004 r. do stycznia 2005 r.

Dowód: tabele z rozliczeniem należności Banku k. 173 – 176.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2005 r. pozwany P. N. wystąpił do powodowego Banku z wnioskiem o zawieszenie odsetek od zaległości debetowej i zrestrukturyzowanie zadłużenia deklarując miesięczne wpłaty po 500 zł.

Dowód: pismo pozwanego k. 185.

W odpowiedzi Bank (...) w piśmie do powoda z 26 sierpnia 2005 r. wyraził zgodę na zawieszenie spłaty odsetek na okres trzech lat pod warunkiem dokonywania począwszy od sierpnia 2005 r. comiesięcznych spłat w kwotach po 500 zł.

Dowód: pismo powoda k. 186.

Pismem z dnia 10 października 2006 r. powodowy Bank poinformował powoda, że w związku z naruszeniem warunków ugody z 24 kwietnia 2002 r. odstępuje od niej, a cała kwota zadłużenia staje się natychmiast wymagalna i w kwocie 114.848,87 zł płatna jest na rachunek banku w terminie 7 dni od doręczenia wezwania.

Dowód: pismo powoda k. 177.

Do stycznia 2010 r. powód płacił na rzecz Banku regularne raty miesięczne w kwotach po 500 zł.

Dowód: tabele z rozliczeniem należności banku k. 173 – 176.

W dniu 28 maja 2012 r. powód wystosował do pozwanego pismo z ostatecznym wezwaniem przedsądowym domagając się dobrowolnego spełnienia, w terminie 7 dni od doręczenia pisma, świadczenia wynoszącego na dzień sporządzenia wezwania 162.155,43 zł w tym 95.719,09 zł kapitału, 65.834,34 zł odsetek umownych oraz 602,00 zł tytułem opłat i prowizji.

Dowód: wezwanie do zapłaty k. 5

W wyciągu z ksiąg banku sporządzonym w dniu 25 czerwca 2012 r. powód stwierdził istnienie wymagalnego zobowiązania P. N. z tytułu umowy rachunku oszczędnościowo rozliczeniowego otwartego na podstawie umowy zawartej w dniu 6 grudnia 1999 r. w wysokości 163.109,99 zł w tym 95.719.09 zł tytułem kapitału, 66.788,90 zł tytułem odsetek umownych oraz 602,00 zł tytułem opłat i prowizji

Dowód: wyciąg z ksiąg banku k. 3.

Całość korespondencji kierowanej do pozwanego, a dotyczącej tak zobowiązania dochodzonego w niniejszym procesie, jak i kredytu hipotecznego nie objętego sporem była kierowana przez Bank na wskazany przez pozwanego adres zamieszkania w K. przy ul. (...).

Dowód: pisma banku wraz z dowodami awizowania przesyłek k. 93- 95, 100 – 104, 115 – 124, 127 – 129.

Od 29 maja 2006 r. pozwany był zameldowany w K. przy ul. (...).

Dowód: kserokopia dowodu osobistego pozwanego k. 48 – 49.

Powyższy stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dokumentów, których prawdziwość nie była przez strony kwestionowana i które były wystarczającą podstawą do wydania w sprawie orzeczenia merytorycznego. W ustaleniach stanu faktycznego Sąd pominął okoliczności wynikające z dokumentów dotyczących zobowiązania zaciągniętego w ramach umowy kredytu hipotecznego i postępowania o wyłudzenie tego kredytu, prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w K. w sprawie 1Ds 1744/10, gdyż roszczenie powoda zgłoszone w ramach niniejszego procesu nie dotyczyło zobowiązania pozwanego z tego tytułu.

Mając na uwadze tak poczynione ustalenia Sad zważył, co następuje:

Strony niniejszego procesu łączyła zawarta w dniu 6 grudnia 1999 r. umowa rachunku oszczędnościowo rozliczeniowego „(...)”. Umowa rachunku bankowego została uregulowana w przepisie art. 725 k.c., zgodnie z którym przez umowę tą bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych.

Dodatkowo w dniu 21 marca 2000 r. strony zawarły umowę pożyczki w (...), której strona powodowa nie dołączyła do pozwu, ale której zawarcie nie budzi wątpliwości, gdyż w ugodzie zawartej z Bankiem w dniu 24 kwietnia 2002 r. pozwany uznając dług odwołał się do faktu zawarcia takiej umowy.

W świetle ustaleń stanu faktycznego sprawy nie może budzić wątpliwości, że pozwany zaniechał obowiązku zawiadomienia banku o zmianie miejsca swego zamieszkania. Obowiązek taki w odniesieniu do umowy rachunku bankowego wynika wprost z art. 729 k.c. Przepis ten nie określa, w jakim terminie powiadomienie to powinno nastąpić, jednakże z uwagi na znaczenie tego typu danych dla doręczeń dokonywanych na adres posiadacza rachunku bankowego, należy przyjąć, iż zobowiązany powinien dokonać powiadomienia niezwłocznie po zmianie danych. Brak wskazania zmienionego adresu prowadzi do uznania, że posiadacz rachunku życzy sobie dokonywania doręczeń w dalszym ciągu pod dotychczas wskazanym adresem. Stąd też skuteczność doręczeń pod ostatni znany bankowi adres nie może być przez posiadacza rachunku skutecznie kwestionowana.

Powołany przepis wywołuje określone konsekwencje materialnoprawne w relacjach między stronami umowy rachunku bankowego. Nie należy go natomiast przenosić na zasady doręczeń wynikające z przepisów prawa procesowego. Pozwany wykazał dowodowo

(przedkładając kopię dowodu osobistego), że co najmniej od 29 maja 2006 r. zamieszkuje w K. przy ul. (...), a nie przy ul (...). Doręczenie nakazu zapłaty pod nieaktualny adres uniemożliwiało mu zaskarżenie w terminie wydanego

nakazu zapłaty. Stąd też przywrócenie pozwanemu terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty z 3 lipca 2012 r. było usprawiedliwione treścią przepisów art. 168 k.p.c.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany podniósł, że roszczenie banku jest przedawnione, a zarzut ten w świetle zgromadzonego materiału dowodowego okazał się zasadny.

Wstępnie wskazać należy, że termin przedawnienia roszczeń banku wynikających z kredytu bankowego cechuje dość krótki 3 letni termin przedawnienia. Termin ten wynika z faktu, że roszczenie banku dotyczące zwrotu kredytu bankowego wynika z prowadzonej przez bank działalności gospodarczej. Zatem znajdzie tu zastosowanie art. 118 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym, jeśli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Powyższy 3 letni termin przedawnienia znajduje również zastosowanie w sytuacji gdy kredytobiorcą był konsument, ze względu na fakt, iż w przypadku kredytu udzielanego przez bank, mamy do czynienia z roszczeniem związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Odnośnie terminu, od którego zaczyna biec przedawnienie należy odwołać się do art. 120 § 1 k.c., w myśl którego bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wskazać przy tym należy, że bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, czyli gdy minął termin jego płatności. Zatem poszczególne raty kredytu przedawniają się po upływie trzech lat licząc od dnia, w którym rata powinna zostać spłacona zgodnie z zawartą umową kredytową, w związku z czym okres przedawnienia biegnie tu oddzielnie w stosunku do każdej z rat.

Niemniej jednak w sytuacji niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo gdy kredyt nie jest spłacany, bank może wypowiedzieć zawartą umowę kredytową. W takim przypadku całość niespłaconego kredytu staje się wymagalna, a pozostałe do spłaty raty, stają się natychmiast wymagalne.

Powód skorzystał ze swojego uprawnienia w zakresie wypowiedzenia warunków ugody z dnia 24 kwietnia 2002 r. i pismem z dnia 10 października 2006 r. poinformował powoda, że w związku z naruszeniem przez pożyczkobiorcę jej warunków odstępuje od niej, a cała kwota zadłużenia staje się natychmiast wymagalna i w kwocie 114.848,87 zł ma być zapłacona na rachunek banku w terminie 7 dni od doręczenia wezwania.

Z przyczyn leżących po stronie pozwanego pismo z 10 października 2006 r. zostało wysłane na nieaktualny adres pozwanego w K. przy ul. (...). Tam też było dwukrotnie awizowane, po raz wtóry w dniu 24 października 2006 r. i zwrócone nadawcy w dniu 2 listopada 2006 r. bez doręczenia pozwanemu. Z tą ostatnią datą w świetle przepisu art. 729 k.c. należy łączyć skuteczność doręczenia pozwanemu oświadczenia banku o postawieniu całej pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności. Od tej daty biegł pozwanemu tygodniowy termin na spłatę całej sumy pożyczki wraz z odsetkami i kosztami. Upłynął on z dniem 9 listopada 2006 r. co oznacza, że trzyletni termin przedawnienia roszczenia zakończył swój bieg w dniu 9 listopada 2009 r. i od tego momentu roszczenie powoda o zwrot kwoty pożyczki jest przedawnione.

Strona powodowa nie wykazała, by po dniu 9 listopada 2006 r. miało miejsce któreś ze zdarzeń wymienionych art. 123 k.c., z którymi wymieniony przepis łączy skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia. W szczególności powód nie twierdził by w tym czasie podjął jakąkolwiek czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia z umowy pożyczki. Nie twierdził również, by po 9 listopada 2006 r. pozwany złożył oświadczenie o uznaniu roszczenia.

W zakresie odsetek umownych dochodzonych w pozwie łącznie z należnością z tytułu kapitału obowiązuje zasada, że odsetki za opóźnienie traktować należy jako świadczenie okresowe w rozumieniu art. 118 k.c., a z upływem trzyletniego terminu przedawnienia, w tym przepisie ustanowionego, przedawniają się wszystkie roszczenia o odsetki

za opóźnienie, zarówno wykazujące związek z prowadzeniem działalności gospodarczej, jak i związku takiego nie wykazujące.

W sytuacji, w której doszło do przedawnienia roszczenia głównego przedawnieniu ulega również roszczenie o związane z nim odsetki. W uchwale 7 sędziów SN z 26.01.2005 r. w sprawie III CZP 42/04 OSNC 2005/9/149 wskazano, że roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego. Kontynuacją tej linii orzeczniczej jest wyrok Sadu Apelacyjnego w Gdańsku z 19.06.2012 r. w sprawie I ACa 256/12, LEX nr 1220759, zgodnie z którym po przedawnieniu należności głównej nie tylko nie mogą być naliczane odsetki za dalszy okres opóźnienia, ale ponadto te odsetki, które już powstały do chwili przedawnienia należności głównej, podlegają przedawnieniu jednocześnie z należnością główną.

Mając to wszystko na uwadze na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i oddalił powództwo w całości, a powoda jako stronę przegrywającą na zasadzie art. 98 k.p.c. obciążył niewiszczoną częścią kosztów sądowych w postaci brakujących $\frac{3}{4}$ części płaty sądowej.

SSO Piotr Szymankiewicz